

Kurzusleírás (tematika)

Kurszus neve: Kulturális antropológia				
A kurszus oktatója/i, elérhetősége(i): Kapitány Gábor, e-mail cím: a.g.kapitany@gmail.com				
Kód: B-DK-206	Tantervi hely: DK BA	Javasolt félév: 2	Kredit: 5	Tanóraszám:4 Egyéni hallgatói munkaóra: 102
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurszus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): -				
A kurszus célja és alapelvei: A kurszus célja a kortárs kultúra elméletének és módszertanának megismertetése a hallgatókkal. A félév során a hallgatók a téma alapvető szakirodalmának elsajátításán túl önálló, antropológiai módszertannal megvalósított gyűjtést és hozzá kapcsolódva értelmezést végeznek				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: 1. Ismeri az analitikus és kritikai gondolkodás szabályait. 2. Ismeretekkel rendelkezik a kulturális és művészeti jelenségek vizsgálatának módszereiről, technikáiról, a kultúra intézményi rendszeréről, működéséről Képesség: 1. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra. 2. A vizsgált tervezői/alkotói tevékenységekkel kapcsolatos társadalmi igényeket felismeri, képviseli, azokra reflektál. 3. Magas szintű reflexiós képességekkel rendelkezik. Attitűd: 1. Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez. 2. Kialakult és megszilárdult ízléssel rendelkezik. 3. Tudatosan gondolkodik munkájának társadalmi vonatkozásairól.				
A kurszus keretében feldolgozandó témakörök, témák: Tantárgyleírásban szereplő leírás: 1. A saját kultúra összetevői, a saját kultúra, mint rendszer, résztvevő megfigyelés a saját társadalomban 2. Hierarchiajelek, csoportszimbólumok, identitásjelölők 3. Értékrendszerek eltérései, értékrendszerek keveredése, értékrendszerek és szocializációs stratégiák 4. Kulturális blokkok, ízléstípusok a társadalomban 5. Manipulációs technikák 7. Archaikus tudatformák továbbélése a mai társadalomban Részletes szakmai tematika/leírás/brief 12 hétre lebontva 1. hét: A kulturális antropológia és a design-elmélet kapcsolata. A kulturális antropológia rövid története. A kulturális antropológia etikai problémái. 2. hét: Hierarchiajelzések vizuális szimbolikája. Az épített környezet és a vezetői irodák státuszjelzései. Verbális hierarchiajelzések. 3. A kulturális antropológiai terepmunka megfigyelési szempontjai. 4. Meghívott előadó a terepmunkáról.				

5. Értékrendszerek vizuális szimbolikája. A szokáskövető-hagyományőrző értékrendszer és a polgári individualisztikus értékrendszer sajátosságai. A különböző értékrendszerek nevelési instrukciói
6. Kulturális blokkok. Ízléstípusok a társadalomban. A művészeti ízlés és a társadalmi cselekvőképesség összefüggése.
7. Kulturális minták szerepe. Korszakok világképei.
8. Egy terepmunkáról készült film bemutatása és elemzése.
9. A manipuláció. Hatásgyakorlás és manipuláció különbsége. Interperszonális manipuláció, reklámanipuláció, politikai manipuláció. Televíziós műsorok manipulációs technikái
10. Archaikus tudatformák továbbélése a társadalomban.
11. Terepmunka beszámoló
12. Terepmunka beszámoló

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus az előadás és az interaktív (szemináriumi jellegű) munka kombinációja.

A 3. foglalkozástól kezdődően az első órán kiosztott szakirodalom ismertetése. (2-2 fő az ugyancsak az első órán meghatározott időpontokkal).

A hallgatók feladatai:

1. szakirodalom-ismertetés
2. Csoportos "terepmunka" végzése a második órán meghatározott "külső terepen". A terepmunka megszervezésének (a helyszín kijelölésének, az adott közeg fogadókészségéről való meggyőződésnek, az ottani jelenlét körülményeiről, időpontjairól való megállapodásnak) határideje a 4. óra. Befejezésének határideje a 11. óra.
3. A terepmunka prezentációja a 11. és 12. órán.
4. Min. 12. 000 n. elemzés írása a terepmunka alapján (a prezentáció értékelésének figyelembevételével és szakirodalom bedolgozásával).

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

1. Szakirodalom ismertetés: az értékelés szempontjai: a megadott szakirodalmi anyag ismertetésének közérthető előadása, személyesen hozzáadott példákon keresztül; a lényegkiemelés képessége
2. A terepmunka 2-3 fős csoportokban történik. Követelmény: a megfigyelt kulturális egység, csoport megismerése (a harmadik órán megadott szempontok szerint). A csoport tagjai osszák fel egymás között a megfigyelési szempontokat és az alkalmazott módszereket (interjúzás/vizuális rögzítés; a megfigyelt közeg vizuális leírása/kommunikációs sajátosságai/eseményei,, stb.)
3. A prezentációban mindenki ismertesse a ráeső részfeladat megfigyelési eredményeit. A felosztás eleve tegye lehetővé, hogy minden résztvevőre kb. egyforma mennyiségű anyag jusson. Az értékelés szempontjai: gördülékeny előadóképesség, a megfigyelések alaposága, a gyűjtött információtartalom mennyisége
4. Az írott szöveg értékelésének szempontjai: írásképesség, nyelvi kompetencia, áttekinthető felépítés, a szakirodalom beépítésének szervezősége, az elemzés alaposága, a gondolatok önállósága.

Az érdemjegy kiszámítása

Az értékelés arányai: Szakirodalom-ismertetés: 20 %, prezentáció: 30 %, írott szöveg: 50 %

Kötelező irodalom: (Ebből kell mindenkinek egyet kiválasztani és ismertetni):

1. Babbie, E. 2003. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Budapest, Balassi
Kvalitatív terepkutatások (pp. 315-346)
2. Eriksen, T. H. 2006. Kis helyek—nagy témák. Bevezetés a szociálintropológiába, Budapest, Gondolat
A terepmunka és értelmezései (pp. 40-58)
3. Benedict, R.: 2006. Krizantém és kard.
Egy tízezred visszafizetése (pp 99-112) és: Az erény dilemmája (pp 153-174)
4. Bourdieu, P.: 1978. A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése, Budapest, Gondolat
Egyszerű újratermelés és ciklikus idő (pp 311-335)
A gazdasági beállítottságok átalakulásának gazdasági feltételei (pp. 336-349)
5. Bourdieu, P. 2009. A gyakorlat elméletének vázlata, Napvilág, Budapest
A ház szimbolikája. „A ház, avagy a megfordított világ”, (pp 57-78)
6. Douglas, M. 2003. Rejtett jelentések, Budapest, Osiris
Szennyeződés (pp. 69-82)
(Hozzáolvasható: Egy étkezés megfejtése (pp.289—316)
7. Geertz, C.: 1994. Az értelmezés hatalma. Budapest, Osiris
Mély játék. Jegyzetek a Bali kakasviadalról. (pp. 126-169)
8. Hall, Edward: Az élet tánca (In: Fejős Zoltán /szerk./: 2000. Idő és antropológia, Budapest, Osiris (pp. 169-190)
9. Hankiss E. 2006. Félelmek és szimbólumok, Budapest, Osiris
Imago mundi (pp.149-180)
10. Lévi-Strauss, C.: 2001. Strukturális antropológia I. Budapest, Osiris
A varázsló és mágiája (pp. 135-146)
11. Malinowski, B. 1972. Baloma. Budapest: Gondolat.
A kula lényege (pp. 49-67).
12. Mauss, M.: 2000. Szociológia és antropológia, Budapest, Osiris
A mágia összetevői. I. A varázsló; 2. Cselekvések (pp. 65-100)
(Hozzáolvasható: III. A képzetek IV. Általános megjegyzések (pp. 101-132)
13. Niedermüller P. A „szimbolikus” és a kulturális elemzés: megjegyzések a szimbolikus
antropológiáról (In: Kapitány—Kapitány: 1995. „Jelbeszéd az életünk”, Budapest, Osiris-
Századvég) (pp. 198-210)
14. Ortner, S. B.: Nő és férfi, avagy természet és kultúra? (In: Biczó Gábor /szerk./:
Antropológiai irányzatok a
második világháború után, Debrecen, Csokonai (pp.195-210)
15. Stewart, J.: 1994. Daltestvérek, Budapest, T-Twins—MTA Szociológiai Intézete (egy fejezete)
16. Turner, V. Átmenetek, határok és szegénység: a communitas vallási szimbólumai (In: Bohannan-
Glazer pp. 673-712)
(Hozzáolvasható: Liminalitás és communitas (In: Turner, Victor: A rituális folyamat, Budapest, Osiris,
(pp.107-144)

Egyéb információk:

Bármilyen más információ, amely elősegíti a diákok számára a kurzus megismerését.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

nincs lehetőség elismerésre/beszámításra

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Van-e erre lehetőség, ennek formája, lehetőség szerint időpontja

1. Fogadóóra, MOME Elméleti Intézet
2. email: a.g.kapitany@gmail.com